

Silo, 24 november 2019 Gedachteniszondag
Lopend op het water – ‘Ik ben bij je’ Overdenking door Tjeerd de Graaf

INLEIDING

Het is zaterdagmiddag, ik zit al ruim een half uur tussen allerlei aantekeningen naar een leeg scherm te staren.... Ik schrijf wat op, twee zinnen... en ik stop want het is niet, dus ik selecteer de tekst en druk op ‘control delete’; drie zinnen... weg; vier zinnen ‘control delete’, het wil maar niet. Wat is dat dan, wat houdt met tegen, raar!

Want, ik weet best wel waar ik heen wil, of is dat het juist. Meer dan ooit weet ik zelfs waar het over gaat deze laatste dienst van het kerkelijk jaar, gedachtenis zondag, waar we stilstaan bij verlies. Stilstaan bij hoe de gang van het leven overrompelend als een storm ons zomaar alle houvast uit handen kan slaan.

De ‘control delete’ op mijn toetsenbord staat opeens symbool voor ‘controle kwijt’, als het leven mij confronteert met de pijn van verlies. Carel ter Linden schrijft in zijn verlies een prachtig boekje, met de aansprekende titel ‘Een land waar je de weg niet kent’.

Vandaag heeft datzelfde verhaal van verlies en geen houvast vinden een soortgelijke titel, het thema ‘lopen op het water’. Het is het verhaal van ons allemaal, leven met de dood voor ogen. De zee van dit leven bewandelen.

OVERDENKING

Ik heb niet 1 zwemdiploma, dus zelfs geen simpel A. En toen ik 10 was kon nog steeds niet zwemmen. Ik weet niet waarom of waardoor maar ik kon absoluut niet meekomen op de schoolzwemlessen, ik vond het vreselijk. Het ging gewoon niet, droogzwemmen ging nog best goed maar eenmaal in het water blokkeerde ik. Totdat, op vakantie in Spanje, mijn zus mij zonder pardon van een steigertje het meer in kiepte zodat ik wel moest zwemmen. Gelukkig sprong zij me na en mijn broer lag in het water op mij te wachten, zij hielpen, maar zwemmen moest ik zelf. Onder dwang leerde ik daar dat ik boven water kon blijven.

Water, geen vaste grond meer onder je voeten. De diepte, het donker daaronder, dat mij mee kan trekken die diepte, dat donker in, waar je geen lucht meer krijgt, de angst. Water staat in veel oude tradities en culturen symbool voor de onderwereld, het dodenrijk, de uiterste duisternis.

Jezus dwingt de discipelen om de boot in te gaan, het water op... ‘Ga in het schip zegt Hij!’; zij moeten gaan en hij blijft achter. Jezus dwingt ze, alsof ze tegenspartelen, het zwerk weer zien drijven, een voorgevoel hebben van waar dit op uitdraait. Het is ze eerder overkomen, Storm op het meer, toen was Jezus nog bij hen, lag hij te slapen achterin de boot. In blinde paniek hebben ze hem wakker gemaakt, en Hij heeft ze ervan overtuigd dat er niets kan gebeuren! Als hij erbij is. Maar ja, toen was hij erbij, konden ze hem zien, aanraken... nu blijft Hij achter, en moeten ze alleen. Jezus dwingt ze, en ze gaan, ze moeten varen, naar de overkant. De avond valt, het wordt donker. De wind steekt op, de golven slaan hoog over de boot. Die wind is hard en tegen, zo komen ze nergens. En déze keer géén Jezus aan boord! Hoe kunnen ze nu in deze storm ooit terugvallen/vertrouwen op die eerste bootervaring, mét Jezus? Helaas, wind en het water drijven ze terug in hun oude angsten voor wegzinken in het donker, vallen in de diepte... Afgesneden zijn van de liefdevolle dragende kracht van God. Hoe blijf ik overeind, waar moet ik het zoeken als de grond onder mijn voeten verdwijnt, als ik alle houvast verlies, controle kwijt raak! Als ik mij afgesneden voel van alles en iedereen. Als ik God niet meer zie, ziet God mij dan nog wel? Terwijl de discipelen worstelen op het water is Jezus de berg opgegaan om te bidden. Weet hij daarboven van hun worsteling op het meer? Bidt hij daar boven op de berg ook voor hen?

Jezus daalt de berg af, zet zijn voeten op het water en wandelt naar de overkant. Zoals de Geest zweeft over het water in Genesis. Zoals God de Rode zee openbreekt voor Mozes. Zoals God over het hoge water schrijdt in het boek Job. Het moet wel diezelfde Koninklijke Goddelijke kracht zijn die Jezus over de zee draagt naar de boot toe, naar de overkant. Hij moet wel een grenzeloos vertrouwen hebben in die kracht. Alsof het al Pasen is geweest en hij de dood al heeft overwonnen. De discipelen zien hem gaan, maar ze herkennen hem niet.

Hoe dan, denk ik... Hoe dan Hem niet herkennen als je in je diepste ellende zit. Hem niet herkennen, zelfs al beleefde je zijn aanwezigheid en steun al eerder, toen je ook in grote nood was. Of is het juist dat wij als we echt aan de grond zitten, op de bodem, dat we dan zo verblind zijn door de nacht, het donker de pijn en angst dat wij Hem niet meer kunnen zien.

'Het is een spook' schreeuwen ze in blinde paniek. 'Houd moed, Ik ben het' zegt Jezus.

'Ik ben' is de naam van God... Ik ben, Jezus zoon van God. 'Hoezo die twijfel, hoezo staan jullie zo onvast?!' zegt Jezus. Ik ben... God belooft... ik was erbij, ben erbij, zal erbij zijn, altijd en overal. God laat je niet wegzinken in een eeuwig niets. God vangt je op, trekt je weer omhoog, bij God kan je niet stuk. Ook niet als je in diepe twijfel het zelf niet meer ziet / aankan, juist dan niet.

Petrus wil nu ook het water op, als Jezus zegt dat het kan, hem roept dan zal hij gaan, Jezus zegt eenvoudigweg 'kom' en Petrus gaat. Gedragen door diezelfde koninklijke kracht wandelt hij over het water en komt zomaar aan bij Jezus. Zo wandelt Petrus door het land waar hij de weg niet kent. En ook dan blijft het een weg van opstaan en vallen... en weer overeind geholpen, omhoog getrokken worden. Want Jezus, zijn gids, laat hem niet verdwijnen in de diepte.

Dit is het verhaal van de discipelen, van Petrus en Jezus. Dit is het verhaal van jou en mij, in het land waar we de weg niet kennen, in ons wandelen over de onvoorspelbare levenszee. In ons verdragen van tegenwind, de stormen van pijn en verdriet. Het verdragen van onze twijfel die dat oproept.

Ons afgesneden kunnen voelen van God. Hoe onvast we daarin ook staan, God zal er zijn, de Ene

die ongezien mij trekt tot U

U wil ik ongezien vertrouwen

Laat mij niet over aan mijzelf.